

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2023. gada 21. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 102. un 106. pants – Valsts uzņēmumi – Darījumdarbības brīvība – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Uzņēmums, kas pilnībā pieder dalībvalstij un kam, neizsludinot konkursu, ir piešķirtas ekskluzīvas koncesijas dabīgā minerālūdens ieguvei – Valsts tiesiskais regulējums, kurā atļauts pagarināt koncesiju uz nenoteiktu laiku

Lietā C-510/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa, Rumānija) iesniegusi ar 2022. gada 14. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 28. jūlijā, tiesvedībā

Romaqua Group SA

pret

Societatea Națională a Apelor Minerale SA,

Agencia Națională pentru Resurse Minerale,

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja L. S. Rosi [*L. S. Rossi*], tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] (referents) un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerālvokāts: E. M. Kolins [A. M. Collins],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [A. Calot Escobar],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Romaqua Group SA* vārdā – L. Retegan un S. Tîrnoveanu, advokāti,
- Rumānijas valdības vārdā – M. Chicu un E. Gane, pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – L. Armati, M. Mataija un I. Rogalski, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

nemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 16. pantu, LESD 49., 102., 106. un 119. pantu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/54/EK (2009. gada 18. jūnijs) par dabīgo minerālūdeņu ieguvi un tirdzniecību (OV 2009, L 164, 45. lpp.) 3. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Romaqua Group SA*, no vienas puses, un *Societatea Națională a Apelor Minerale SA* (Valsts minerālūdens ieguves sabiedrība, Rumānija; turpmāk tekstā – “SNAM”) un *Agenția Națională pentru Resurse Minerale* (Valsts minerālresursu aģentūra, Rumānija; turpmāk tekstā – “ANRM”), no otras puses, par lēmumu noraidīt *Romaqua Group* lūgumu rīkot publisku iepirkumu divu minerālūdens ieguves koncesiju piešķiršanai.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2009/54 3. pantā ir noteikts:

“Dabīgo minerālūdeņu ieguves avotus var ekspluatēt un to ūdeņus var pildīt pudelēs vienīgi saskaņā ar II pielikuma prasībām.”

Rumānijas tiesības

- 4 1998. gada 25. novembra *Legea nr. 219 privind regimul concesiunilor* (Likums Nr. 219 par koncesiju režīmu; 1998. gada 30. novembra *Monitorul Oficial al României*, Nr. 459), redakcijā, kas piemērojama pamatlīstas faktiem, 40. panta 1. punktā bija noteikts:

“Valstij, departamentam, pilsētai vai komūnai piederošs valsts vai privātais īpašums, kā arī valsts vai vietējas nozīmes publiskas darbības un pakalpojumi ar koncesijas līgumu tiek tieši nodoti komercsabiedrībām vai valsts uzņēmumiem, vai valsts sabiedrībām, kas izveidotas, reorganizējot autonomās aģentūras, kuras pirms tam ir pārvaldījušas šos īpašumus, darbības vai pakalpojumus. Koncesijas līgums ar kompetento koncesijas piešķirēju iestādi tiek noslēgts uz laikposmu, ko nosaka ar reģionālās vai pašvaldības valdības vai padomes lēmumu, ar kuru izveido attiecīgo komercsabiedrību.”

- 5 1998. gada 5. marta *Legea minelor nr. 61* (Derīgo izrakteņu ieguves likums Nr. 61; 1998. gada 16. marta *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 113) 46. pantā bija paredzēts:

“1. Valsts iestādes, valsts derīgo izrakteņu ieguves uzņēmumi un komercsabiedrības turpina darboties tikai tajos apgabalos, kuru pārvaldība tiem ir uzticēta un kuros šā likuma publicēšanas dienā tie veic atļautus izpētes, izstrādes vai ieguves darbus.

2. 90 dienu laikā pēc šā likuma stāšanās spēkā valsts iestādes, valsts derīgo izrakteņu ieguves uzņēmumi un komercsabiedrības, kas veic derīgo izrakteņu ieguves darbības, pabeidz izpēti, izstrādi un ieguves teritoriju norobežošanu 1. punktā minētajiem mērķiem un vēršas kompetentajā iestādē ar lūgumu nodot tiem šīs teritorijas pārvaldībā vai koncesijā saskaņā ar šo likumu.”
- 6 1998. gada 5. marta Derīgo izrakteņu ieguves likums Nr. 61 tika atcelts un aizstāts ar 2003. gada 18. marta *Legea minelor Nr. 85* (Derīgo izrakteņu ieguves likums Nr. 85; 2003. gada 27. marta *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 197). Pēdējā minētā likuma, tā vēlāk grozītajā un papildinātajā redakcijā (turpmāk tekstā – “Derīgo izrakteņu ieguves likums Nr. 85/2003), 20. panta 2. punktā ir noteikts:
- “Ieguves tiesības tiek piešķirtas uz laiku, kas nepārsniedz 20 gadus, ar tiesībām tās pagarināt uz secīgiem piecu gadu laikposmiem.”
- 7 *Normele pentru aplicarea Legii minelor Nr. 85/2003 din 14.10.2003* (2003. gada 14. oktobra Derīgo izrakteņu ieguves likuma Nr. 85/2003 piemērošanas noteikumi), kas apstiprināti ar *Hotărârea Guvernului Nr. 1208/2003* (Valdības lēmums Nr. 1208/2003, 2003. gada 4. novembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 772), 32. panta 1. punktā ir paredzēts:
- “Ieguves atļaujas turētājs var lūgt pagarināt tās derīguma termiņu piešķirtās teritorijas robežās, iesniedzot *ANRM* Derīgo izrakteņu ieguves likuma [Nr. 85/2003] 20. panta 1. punktā paredzētos dokumentus.”
- Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi**
- 8 Rumānijas valdība 1997. gadā izveidoja *SNAM* kā likvidētās *Regia Autonomă a Apelor Minerale din România* (Rumānijas Minerālūdens autonomā aģentūra) tiesību pārņēmēju.
- 9 Šī valdība 1999. gadā apstiprināja kārtību, ka *ANRM* tieši piešķir *SNAM* koncesiju visu Rumānijā iegūto minerālūdens resursu ekspluatēšanai uz 20 gadiem.
- 10 2001. gada 3. maija spriedumā Nr. 136/2001 *Curtea Constituțională* (Konstitucionālā tiesa, Rumānija) nosprieda, ka Likuma Nr. 219 par koncesiju režīmu 40. panta 1. punkta pirmā teikuma noteikumi neatbilst konstitūcijai, jo tajos vietējām valsts iestādēm ir noteikts pienākums ar koncesijas līgumu tieši nodot valsts sektoram piederošu īpašumu vai vietējas nozīmes publiskas darbības un pakalpojumus konkrēti norādītām juridiskām personām.
- 11 *Romaqua Group* 2016. gada 19. jūlijā lūdza *ANRM*, pirmkārt, nekavējoties nodot ieguves tiesības *Borsec* un *Stânceni* (Rumānija) teritorijās un, otrkārt, 2018. gada beigās izbeidoties tiesību derīguma termiņam, neatjaunot *SNAM* iepriekš tieši piešķirtās tiesības un rīkot publisku iepirkumu jaunu tiesību piešķiršanai.
- 12 *ANRM* atteicās apmierināt šos lūgumus, norādīdama, pirmām kārtām, ka saskaņā ar Derīgo izrakteņu ieguves likuma Nr. 85/2003 24. pantu koncesijas tiesību nodošanu var veikt tikai koncesionārs (*SNAM*), saņemot koncesijas piešķirēja (*ANRM*) iepriekšēju piekrišanu, un ka, otrām kārtām, publiska iepirkuma rīkošana jaunu koncesionārsabiedrību iecelšanai būtu iespējama tikai tad, ja *SNAM* nelūgtu – ko tai ir tiesības darīt ik pēc pieciem gadiem – pagarināt pašreizējos koncesijas līgumus, un koncesijas piešķirējam nav tiesību nepiekrīst šim lūgumam.

- 13 SNAM savukārt norādīja, ka nevēlas nodot savas ar ieguves tiesībām saistītās tiesības un pienākumus.
- 14 Ar 2016. gada 2. novembrī reģistrētu prasības pieteikumu *Romaqua Group* lūdza *Curtea de Apel București* (Bukarestes apelācijas tiesa, Rumānija) konstatēt, ka ANRM atteikums apmierināt tās lūgumu ir nepamatots, un, beidzoties koncesijas tiesībām, uzdot tai rīkot publisku iepirkumu šo koncesiju piešķiršanai nākamajam laikposmam.
- 15 Ar 2019. gada 11. jūnija spriedumu šī tiesa noraidīja *Romaqua Group* prasību.
- 16 *Romaqua Group* iesniedza kasācijas sūdzību *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa, Rumānija) – iesniedzējtiesā –, norādot uz to, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēts, ka sabiedrībai, kuras kapitāls pilnībā pieder valstij, faktiski bez ierobežojuma laikā tiek saglabātas ekskluzīvas tiesības, izmantojot secīgus pagarinājumus, kas pieejami tiešā piešķiruma saņēmējam, ir nesaderīgs ar vairākiem Savienības tiesību noteikumiem.
- 17 Šādos apstākļos *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai LESD 106. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds tiek aplūkots pamatlietā un kas, izmantojot secīgus un neierobežotus ekskluzīvu (publiskas sabiedrības rīcībā esošu) licenču minerālūdens avotu ekspluatācijai pagarinājumus, saglabā spēkā tiešu, sākotnēju piešķiršanu bez konkurences režīma pilnībā publiska kapitāla sabiedrībai?
- 2) Vai [Hartas] 16. pants, LESD 49. pants, LESD 119. pants un Direktīvas [2009/54] 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds tiek aplūkots pamatlietā un ir minēts iepriekš, un kas veido nepamatotu ierobežojumu darījumdarbības brīvībai un brīvībai veikt uzņēmējdarbību?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

Par pieņemamību

- 18 Rumānijas valdības ieskatā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopumā izriet, ka pirmajā jautājumā iesniedzējtiesa ir vēlējusies atsaukties nevis uz LESD 106. panta 1. punktu – aplūkojot to atsevišķi –, kam turklāt nav autonomas piemērojamības, bet gan tā ir atsaukusies uz šo pantu, lasot to kopsakarā ar LESD 102. pantu, kurā ir aizliegta dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana iekšējā tirgus būtiskā daļā, ja tas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Taču iesniedzējtiesa neesot sniegusi Tiesai nepieciešamo informāciju, lai tā varētu novērtēt šāda dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas esamību šajā lietā.
- 19 Šajā ziņā jāatgādina, ka tikai valsts tiesai, kas izskata lietu un ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams tās nolēmuma pieņemšanai, gan Tiesai uzdoto jautājumu nozīmīgums. Līdz ar to Tiesai principā ir jāsniedz nolēmums, ja uzdotie jautājumi attiecas uz

Savienības tiesību interpretāciju (spriedumi, 2015. gada 16. jūnijs, *Gauweiler u.c.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 24. punkts, kā arī 2018. gada 7. februāris, *American Express*, C-304/16, EU:C:2018:66, 31. punkts).

- 20 No tā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesībām ir attiecināma nozīmīguma prezumpcija. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesiskā regulējuma interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedumi, 2015. gada 16. jūnijs, *Gauweiler u.c.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 25. punkts, kā arī 2018. gada 7. februāris, *American Express*, C-304/16, EU:C:2018:66, 32. punkts).
- 21 Šajā lietā Tiesai patiešām nav visas nepieciešamās informācijas, lai izvērtētu, vai *SNAM* situācija ir uzskatāma par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas nav saderīga ar LESD 102. pantu.
- 22 Tomēr jānorāda, ka pirmais prejudiciālais jautājums neattiecas uz *SNAM* situāciju, kuras izvērtēšana turklāt nav Tiesas kompetencē prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā. Proti, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izriet, ka iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai, vai LESD 106. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar LESD 102. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka šim uzņēmumam piemērojamais valsts tiesiskais regulējums ir pretrunā šīm tiesību normām. Lai gan Tiesai, lemjot prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, nav arī pašai jālemj par pamatlietā aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma iespējamo nesaderību ar šiem LESD pantiem, tai tomēr ir kompetence interpretēt minētos pantus.
- 23 Tādējādi nav nepieciešams, lai šajā nolūkā Tiesas rīcībā būtu pilnīga informācija par *SNAM* konkrēto situāciju.
- 24 No tā izriet, ka Rumānijas valdības izvirzītā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

Par lietas būtību

- 25 Uzdodama pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai LESD 106. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar LESD 102. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā minerālūdens ieguves avota ekskluzīvu ekspluatēšanas tiesību īpašniekam ir paredzēta iespēja, neizsludinot konkursu, saņemt tā ieguves atļaujas pagarinājumu uz secīgiem piecu gadu laikposmiem.
- 26 Vispirms jāatgādina, ka ar LESD 106. panta 1. punktu, lasot to kopsakarā ar LESD 102. pantu, šāds valsts tiesiskais regulējums varētu netikt pieļauts tikai gadījumos, kad tas ietilpst abu šo pantu piemērošanas jomā.
- 27 Šajā ziņā LESD 106. panta 1. punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums attiecībā uz publiskiem uzņēmumiem un uzņēmumiem, kam dalībvalstis piešķirušas īpašas vai ekskluzīvas tiesības, neievieš un neuzturēt spēkā tādus pasākumus, kuri ir pretrunā Līgumu noteikumiem, jo īpaši noteikumam, kas ietverts LESD 102. pantā.

- 28 Šajā saistībā Tiesa jau ir nospriedusi, ka valsts pasākums var tikt uzskatīts par tādu, ar kuru tiek piešķirtas īpašas vai ekskluzīvas tiesības LESD 106. panta 1. punkta izpratnē, ja ar to tiek piešķirta aizsardzība ierobežotam skaitam uzņēmumu un ja tas var būtiski ietekmēt citu uzņēmumu spēju veikt attiecīgo saimniecisko darbību tajā pašā teritorijā un būtībā līdzīgos apstākļos (spriedums, 2019. gada 27. marts, *Pawlak*, C-545/17, EU:C:2019:260, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 29 Šajā lietā – tā kā atbilstoši iesniedzējtiesas norādēm ar pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu atsevišķiem uzņēmumiem ir piešķirtas ekskluzīvas tiesības ekspluatēt Rumānijas teritorijā esošos minerālūdens ieguves avotus, ir jākonstatē, ka minētais regulējums ietilpst LESD 106. panta 1. punkta piemērošanas jomā.
- 30 Turpinot – LESD 102. pantā savukārt ir aizliegta rīcība, ar kuru tiek ļaunprātīgi izmantots dominējošais stāvoklis iekšējā tirgū vai būtiskā tā daļā.
- 31 Atbilstoši LESD 102. pantam dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana pastāv, ja ir izpildīti trīs nosacījumi.
- 32 Pirmkārt, attiecīgajam uzņēmumam ir jābūt dominējošam stāvoklim iekšējā tirgū vai būtiskā tā daļā. Šajā ziņā jāatgādina, ka uzņēmums šādā stāvoklī var tikt nostādīts tad, ja tam ir piešķirtas īpašas vai ekskluzīvas tiesības, kas tam ļauj noteikt, vai – un attiecīgajā gadījumā ar kādiem nosacījumiem – citi uzņēmumi var piekļūt attiecīgajam tirgum un veikt tajā savu darbību (spriedums, 2008. gada 1. jūlijs, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 38. punkts). Tomēr Tiesa ir arī nospriedusi, ka īpašu vai ekskluzīvu tiesību esamība obligāti nenozīmē dominējošu stāvokli konkrētajā tirgū (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2007. gada 13. decembris, *United Pan-Europe Communications Belgium* u.c., C-250/06, EU:C:2007:783, 21. punkts). Katrā ziņā dominējošā stāvokļa esamības izvērtēšanai ir nepieciešama konkrētā tirgus noteikšana gan no attiecīgās preces vai pakalpojuma, gan no ģeogrāfiskā viedokļa (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 1. jūlijs, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 31. punkts un tajā minētā judikatūra). Iesniedzējtiesai ir jāveic šāda pārbaude, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem.
- 33 Otrkārt, dominējošam stāvoklim ir jābūt izmantotam ļaunprātīgi. Tā tas ir, ja dominējošā stāvoklī esošs uzņēmums apgrūtina tikpat efektīvu konkurentu ienākšanu vai palikšanu attiecīgajā tirgū, izmantojot citus līdzekļus, nevis tos, kuri atbilst uz sniegumu balstītai konkurencei. Tam it īpaši ir jāatturas no dominējošā stāvokļa izmantošanas, lai paplašinātu savu darbību citā tirgū, nevis konkurējot pēc būtības. Par citiem līdzekļiem, nevis tiem, kas atbilst uz sniegumu balstītai konkurencei, ir jāuzskata jebkāda prakse, kuras īstenošanai dominējošam uzņēmumam nav citas ekonomiskas intereses kā vien konkurentu izstumšanas iespēja, lai pēc tam varētu paaugstināt savas cenas, gūstot labumu no monopola stāvokļa (spriedums, 2022. gada 12. maijs, *Servizio Elettrico Nazionale* u.c., C-377/20, EU:C:2022:379, 76. un 77. punkts).
- 34 Tiesa turklāt ir jau nospriedusi, ka dalībvalsts pārkāpj LESD 106. panta 1. punktā, lasot kopsakarā ar LESD 102. pantu, paredzētos aizliegumus tad, ja tā pieņem normatīvos vai administratīvos aktus, ar kuriem tiek radīta situācija, kurā publisks uzņēmums vai uzņēmums, kam dalībvalsts ir piešķirusi īpašas vai ekskluzīvas tiesības, tikai īstenojot tam piešķirtās priekšrocības, būtu nostādīts sava dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas situācijā, vai ja šīs tiesības var radīt situāciju, kurā šis uzņēmums tiek mudināts īstenot šādu ļaunprātīgu izmantošanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1991. gada 10. decembris, *Merci convenzionali porto di Genova*, C-179/90, EU:C:1991:464, 17. punkts, un 2017. gada 26. oktobris, *Balgarska energiyana bursa*, C-347/16,

EU:C:2017:816, 54. punkts). Šajā ziņā nav nepieciešams, lai ļaunprātīga izmantošana patiešām būtu notikusi (spriedumi, 2008. gada 1. jūlijs, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 49. punkts, un 2014. gada 17. jūlijs, Komisija/*DEI*, C-553/12 P, EU:C:2014:2083, 41. punkts).

- 35 Treškārt, dominējošā stāvokļa ļaunprātīgai izmantošanai ir jāietekmē tirdzniecība starp dalībvalstīm. Šis nosacījums var būt izpildīts tikai tad, ja, ņemot vērā visu faktisko un juridisko apstākļu kopumu, ar pietiekamu iespējamības pakāpi var paredzēt, ka dominējošā stāvoklī esošā uzņēmuma rīcība tieši vai netieši, faktiski vai potenciāli var ietekmēt tirdzniecības plūsmas starp dalībvalstīm, radot arī bažas, ka tas var kavēt vienotā tirgus izveidi starp dalībvalstīm. Tīri hipotētiskas sekas, kādas varētu būt šī uzņēmuma rīcībai, neatbilst šim kritērijam. Turklāt ietekmei uz Kopienas iekšējo tirdzniecību ir jābūt nozīmīgai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 1. jūlijs, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 39. punkts un tajā minētā judikatūra). Rumānijas valdība pamatoti ir arī norādījusi – lai pārlicinoši pierādītu šādas ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm esamību, tāpat vispirms ir jānosaka konkrētais tirgus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1991. gada 10. decembris, *Merci convenzionali porto di Genova*, C-179/90, EU:C:1991:464, 15. un 20. punkts).
- 36 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 106. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar LESD 102. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā minerālūdens ieguves avota ekskluzīvu ekspluatēšanas tiesību īpašniekam ir paredzēta iespēja, neizsludinot konkursu, saņemt tā ieguves atļaujas pagarinājumu uz secīgiem piecu gadu laikposmiem, ja ar šo tiesisko regulējumu šis īpašnieks, tikai īstenojot tam piešķirtās privilēģētās tiesības, tiek nostādīts sava dominējošā stāvokļa, kas tam pastāv iekšējā tirgus būtiskā daļā, ļaunprātīgas izmantošanas situācijā vai ja šīs tiesības var radīt situāciju, kurā minētais īpašnieks tiek mudināts īstenot šādu ļaunprātīgu izmantošanu, – tas, ņemot vērā tās rīcībā esošos faktiskos un tiesiskos apstākļus, ir jāizvērtē iesniedzējtiesai.

Par otro jautājumu

- 37 Uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Hartas 16. pants, LESD 49. un 119. pants, kā arī Direktīvas 2009/54 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais.
- 38 Vispirms jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas Reglamenta 94. panta c) punktam lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jābūt ietvertam to iemeslu izklāstam, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, kā arī saikne, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem, – pretējā gadījumā tas ir nepieņemams.
- 39 Iesniedzējtiesa, pirmām kārtām, ir atsaukusies uz LESD 49. pantu, nenorādīdama, kā šī panta interpretācija varētu būt noderīga pamatlietas risinājumam, kā prasīts Reglamenta 94. panta c) punktā. Turklāt LESD noteikumi par brīvību veikt uzņēmējdarbību nav piemērojami situācijā, kad visi elementi ir saistīti tikai ar vienu dalībvalsti (spriedums, 2014. gada 20. marts, *Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona*, C-139/12, EU:C:2014:174, 42. punkts). Pamatlietā, kura attiecas uz divu Rumānijā esošu minerālūdens ieguves avotu ekspluatēšanu un kurā lietas dalībnieki ir divas Rumānijas sabiedrības un Rumānijas kompetentā iestāde, nav pārrobežu elementa, kas pamatotu to, ka tā varētu būt saistīta ar LESD 49. pantā garantēto brīvību veikt uzņēmējdarbību. No tā izriet, ka otrais prejudiciālais jautājums, ciktāl tas attiecas uz LESD 49. panta interpretāciju, ir nepieņemams.

- 40 Otrām kārtām, iesniedzējtiesa nav arī izskaidrojusi iemeslus, kas tai ir likuši uzdot Tiesai jautājumus par LESD 119. panta un Direktīvas 2009/54 3. panta interpretāciju, jo šajā direktīvā arī nav paredzēti nekādi noteikumi par to, kā valsts iestādes piešķir atļaujas minerālūdens resursu ieguvei dalībvalstīs. Tādējādi, ciktāl otrais prejudiciālais jautājums attiecas uz minētajiem pantiem, tas neatbilst arī Reglamenta 94. panta c) punkta prasībām un tādēļ tāpat ir jānoraida kā nepieņemams.
- 41 Visbeidzot trešām kārtām, arī atsauce uz Hartas 16. pantu, kurā garantēta darījumdarbības brīvība, nekādi nav tikusi izskaidrota. Tādēļ otrais jautājums ir nepieņemams arī daļā, kurā tas attiecas uz šī panta interpretāciju.
- 42 No visa iepriekš minētā izriet, ka otrais prejudiciālais jautājums ir nepieņemams.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 43 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

LESD 106. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar LESD 102. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā minerālūdens ieguves avota ekskluzīvu ekspluatēšanas tiesību īpašniekam ir paredzēta iespēja, neizsludinot konkursu, saņemt tā ieguves atļaujas pagarinājumu uz secīgiem piecu gadu laikposmiem, ja ar šo tiesisko regulējumu šis īpašnieks, tikai īstenojot tam piešķirtās privileģētās tiesības, tiek nostādīts sava dominējošā stāvokļa, kas tam pastāv iekšējā tirgus būtiskā daļā, ļaunprātīgas izmantošanas situācijā vai ja šīs tiesības var radīt situāciju, kurā minētais īpašnieks tiek mudināts īstenot šādu ļaunprātīgu izmantošanu, – tas, ņemot vērā tās rīcībā esošos faktiskos un tiesiskos apstākļus, ir jāizvērtē iesniedzējtiesai.

[Paraksti]